

Funkcjonowanie krajowej sieci oznaczania wartości pokarmowej komponentów treściwych i mieszanek pasz, a postępy mleczności w sezonie paszowym 2016/17

*W sezonie paszowym 2016/17 można spodziewać się wielu rozstrzygnięć – warunkujących przyszły rozmiar i wielkość dochodów sektora mleka; a zatem wpływających na sposób traktowania branży – związany z jej konkurencyjnością na rynku światowym. Dlatego **posiadane zasoby komponentów pasz treściwych/i mieszanek – według wstępnych szacunków istotnie większe wobec poprzedniego sezonu paszowego – trzeba wykorzystać w gospodarstwach mleczarskich jak najracjonalniej.** Nim opiszemy sieć oznaczania wartości pokarmowej ww. komponentów i mieszanek – trzeba wspomnieć o wstępnych założeniach (rozumianych jako stan docelowy, a nie obecny); założeniach związanych z zarządzaniem gospodarstwem mleczarskim, przy których może funkcjonować taka sieć – w sensie pełnej efektywności działania i rozmiarów. Jednocześnie można przyjąć, iż sieć oznaczania wartości pokarmowej pasz objętościowych – zwłaszcza kiszzonek – funkcjonuje, nawet jeżeli w tym zakresie mamy do czynienia z – często podnoszonymi – zastrzeżeniami i specyfiką regionalną.*

ZAŁOŻENIA WSTĘPNE

Opisywany niżej system ma przyszłościowy charakter – zakłada szybki postęp mleczności. Pozwala wykorzystać **możliwości znacznie większych dostaw surowca do przemysłu, powstałe z końcem unijnego mechanizmu kwotowania mleka;** a w konsekwencji – umocnić rolę branży mleczarskiej w polskiej gospodarce, w perspektywie długoterminowej. Jest on także kluczową częścią większej całości: efektywne zarządzanie żywieniem w oborze mlecznej, na którą składa się **najwłaściwsze zastosowanie komponentów i mieszanek, z oznaczoną wartością pokarmową;** obok paru innych składowych systemu. Aby system/jego rozwijanie miało sens – należy oczekiwać stanu docelowego w zakresie zarządzania gospodarstwami mleczarskimi:

1/ OWUB – jako narzędzie oceny zapotrzebowania pokarmowego, na poziomie zwierzęcia, grupy żywieniowej i całego stada (tu także rola planowania

sezonowego); coraz częściej mówi się wprost o niemożności efektywnego zarządzania żywieniem bez oceny bieżącej RW,

b/ maksymalizacja – możliwa do zaakceptowania żywieniowego – pokrycia tego zapotrzebowania paszami objętościowymi; także laboratoryjnie badanymi – znanymi od strony rzeczywistej wartości pokarmowej/możliwości ich wysokiego udziału w strukturze pokrycia zapotrzebowania obory, przy konkretnym poziomie mleczności.

Ponieważ na obu ww. polach są rezerwy – funkcjonowanie sieci oznaczania wartości pokarmowej ww. komponentów i mieszanek będzie nabierać coraz większego sensu/przynosić lepsze rezultaty w sytuacji, w której rozbieżności wiedzy o:

a/ zapotrzebowania pokarmowym krów,

b/ pokryciu paszami objętościowymi tegoż zapotrzebowania,

c/ oczekiwaniu wobec pasz treściwych w dawkach,

nie będą nazbyt wielkie – w warunkach danego gospodarstwa mleczarskiego. Mówiąc dokładniej – w pewnej perspektywie te rozbieżności wiedzy trzeba zniwelować; jeśli celem rzeczywistym jest tu **oczekiwanie minimalizacji kosztu żywieniowego jednostki surowca.**

OZNACZENIA WARTOŚCI POKARMOWEJ

Z punktu widzenia systemu informacyjnego nauka-praktyka rolnicza – kluczowym elementem jest odpowiednie dostosowanie efektów pracy spektrofotometrycznej, do danych warunków – z pomocą procesu kalibracji, gwarantującej **wiarygodne wyniki oznaczeń metodą NIRS**. Oznaczenia można wykonywać stacjonarnie/laboratoryjnie lub mobilnie/terenowo. Obecny standard to pierwsza wersja analiz – zakładająca oznaczenia dla populacji aktywnej Regionu Oceny Parzniew w Jeżewie Starym w podlaskim, a dla reszty populacji aktywnej (także dolnośląskiej) – w Kobiernie w wielkopolskim. Natomiast wersja druga – to niewątpliwie przyszłość, przynajmniej części obór – z uwzględnieniem specyfiki regionalnej branży. Niezależnie od przyszłych relacji obu wersji oznaczeń – już dziś **sieć oznaczania wartości pokarmowej pasz powinna stymulować wzrost zakresu OWUB w kraju. Z kolei wyniki oceny powinny mobilizować do oznaczeń wartości pokarmowej komponentów treściwych/i mieszanek.**

Sama organizacja systemu powinna oprzeć się na kilku prostych założeniach:

1/ **pobrana próbka** komponentu/mieszanki – o masie 0,5kg – winna być zapakowana w woreczek foliowy, odpowietrzona, oklejona taśmą oraz zaopatrzona w standardową (plik pdf) etykietę próbki,

2/ **transport do laboratorium** – do półtorej doby od pobrania – winien się odbywać w opakowaniu styropianowym, z wkładami lodowymi,

3/ **wynik badania/sprawozdanie** trafia do zarządzającego gospodarstwem, razem z fakturą – daje podstawę optymalnego użycia komponentu, z oznaczoną wartością pokarmową – w konstruowaniu części produkcyjnej dawek pokarmowych.

WPŁYW NA ZARZĄDZANIE GOSPODARSTWEM

Przytoczone uwagi nie odnoszą do bieżącej sytuacji na rynku komponentów paszowych i systemu LCF; co nie oznacza bagatelizowania wpływu ww. sytuacji na efektywne zarządzanie żywieniem w danym sezonie paszowym. Dotyczą tylko wpływu związanego z oznaczeniem wartości pokarmowej lub jego brakiem.

Wiele mówi o zakresie możliwego błędu (w ocenie pokrycia zapotrzebowania pokarmowego krów) samo spojrzenie w tabele wartości pokarmowej pasz dla przeżuwaczy – obecne, 2010 i sprzed 5 lat; a to przecież tylko uśrednienie – pewien drogowskaz efektywnego zarządzania żywieniem w części produkcyjnej dawek pokarmowych. Co może być jeśli nie uwzględnimy wpływu wielu czynników, które mogą zmienić istotnie wartość pokarmową komponentu w warunkach danego gospodarstwa? – Błąd mniejszej/większej skali, czasem jego brak. **Gospodarstwo mleczarskie o dużej produkcji rynkowej nie stać na ryzyko nieznajomości wartości pokarmowej komponentu**, którego używa w danym, dłuższym okresie czasu; komponentu czasami nawet o rząd wielkości droższego od pasz objętościowych w gospodarstwie.

Działanie to ma i ten aspekt, iż pozwala **zniwelować błąd związany z wyrównywaniem pokrycia zapotrzebowania wysokowydajnych krów - z udziałem koncentratu**, a więc szczególnie cennej paszy i używanej w dobrze określonych warunkach; nie mówiąc już o dokładności dawkowania czy ograniczeniach okresów stosowania.

Jakie obawy ogólne może rodzić spojrzenie w dwie wspomniane tabele wartości pokarmowej pasz? W odniesieniu do komponentów energetycznych – raczej o

przecenienie, niż niedocenianie wartości pokarmowej – jako realne zagrożenie. Nawet jeśli różnice między poszczególnymi komponentami są tutaj duże. Ogólnie – jeśli dotyczą wysokowydajnych krów, a szczególnie w szczycie laktacji – mogą one skutkować nawet kilkukrotną niższą dzienną wydajnością.

Co może być kolejną konsekwencją takiego stanu rzeczy – przeszacowania lub też niedoszacowania wartości pokarmowej cenniejszych komponentów paszowych – jeśli miałyby to charakter szerszej tendencji?

Zapewne wyższe koszty jednostkowe surowca, który uzyskujemy w mniejszej od zakładanej ilości. Jego parametry rynkowe mogą być również gorsze.

Większe skutki mogą jednak wynikać z następstw dla organizacji i wyników rozrodu w stadzie (w powiązaniu tego ze stanem kondycji w różnych fazach cyklu produkcyjnego krowy) – powstałych w wyniku niedokładnej/błędnej oceny pokrycia zapotrzebowania pokarmowego wysokowydajnych krów. Taki stan rzeczy, zwłaszcza dłużej trwający – oprócz skutków zdrowotnych/kosztów leczenia – może prowadzić do skrócenia okresu użytkowania krów w stadzie.

Wdrożenie zmian zarządzania, związanych z organizacją żywienia – z uwzględnieniem rzeczywistej wartości pokarmowej komponentów treściwych i mieszanek – otwiera pole do wdrożenia systemu LCF; czyni rachunki z nim związane – lepiej uwzględniającymi zapotrzebowanie pokarmowe krów.

- [Udostępnij](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)

Data publikacji
29.08.2022